

ت: ۱

۱۳۴۰ نوشتن اول

صاپی: ۲۱، ۲۲

محل

اصغری، اجتماعی، فلسفی، تاریخی، ادبی بجهود عددی
شیخ‌بلاک آیده و نشر اولنور

منابع

- احمایات درسدری « مؤلوف محمد هزت » محمد علی عینی
 اسلام « صنعت » مصطفی شکیب
 اون و تجیی عصرده نورک منابع عرفانی « مدرسہ » سقی ارغلی، احمد حکمت
 ملوکی طیفلر (زاده قر) قدریه میعنی
 دینی ادبیات علی سعاد
 آسماںک روحي ہاسی
 ایک محظی شاہر احمد علیل
 سیاونہ قاضیسو اوعلی « شیخ بدراالدین » شرف الدین
 آنامولیدم صحابی، سو و وق معدنی صو بوکارلری شرف میم
 ابن خلدون ده احیمایات ضباء الدین غفری
 حی بن بقطان « صوک » بابانہ زاده، مشیر

تهریاده ناشی: اوقاف مطبوعی

۱۹۴۲—۱۴۲۰

آناطولیده صیحاق، صووق معدنی صو پوکارلی

بر مملکتیک، زراعی استعداد، معدنی ثروت، تجارتی مساعدۀ موقعی کی طبیعت خزینه‌ستنک بخشایش و موافقی میاننده دوائی ماهیتی حائز معدن صولری ده بر موقع اشغال ایدر. حال اجتماعی و مدنیت درجه‌سی یوکسک ملتار قدرتک کندیل‌کنندن احضار و تقدیم ایتدیکی بو خواص شفاییه به مالک صولردن بیقانق و ایچمک صائمق صورتیله اعظمی انتفاعی فوت ایتلر.

صولرینک یالکز کیمیوی، حکمی او صافدن ناشی بوتون دنیاده شهرت آمش؛ کندینه جلب ایتدیکی خسته وزائر دولاییسیله بویومنش، زنکین، معموراولمش بر جوق شهرلر وارد ر:

آوروپاده: قارس‌باد، ویسبادن، ویشی، بادبادن، شانه لکویون، روایا
بوربول، مون دور... الخ کی قصبه‌لر معدنی صولریاه معروفدر.

هر ییل بورالره دنیانک هر طرفدن برای استحمام بر جوق خلق هجوم ایتدیکنندن یقانق، اکننک اطرافنده عصری بوتون احتیاجات و اسباب حضور و راحتی تأمین ابده‌جک حاملر، اوتلر، پارق، اورمان تیاترو، سینه‌مالر... الخ تأسیسات و تکملات صحیه وجوده کتیرا شدرا. حق بورالری طانیمانلر بیله شیشه‌لر ایچنده بو صولری سفره‌لونده ویا احتیاجلری آتنده یانلزنده حاضر بولورلر.

*
* *

وطنمزده؟ بو قیل معدن صولری اعتباریاه چوق زنکین در؟ فقط تشكیلاتک نقصانی، اهال و لاقدی کی مملکتمنزی سجیه‌لندرن اسباب دولاییسیله منسی و متروک قالمده‌در. باشیلیجه بروسه، طربون ولایتلزنده کیلره - تقریباً اوچ درت دانه‌سی مستندا دیگر حوالیمزده کی میاه معدنیه خلق‌مزجه پك آز ایشله‌تیلدیکی کی بونلرک بر جوق‌لری ده مجھولزدر. هرن‌ه قدر خلق‌مزک ایلیچه‌لره رغبی محدود اکثر سفرلریمزده معدن صولری استعمالی متعامل دکل ایسده احصایات بونوع صولرک هر ییل مملکتمنزه دها فضله‌ادخاله ایدلدیکنی و خارجه پاره ویردیکمزی کوستوینور. معدنی صولریمزدن استفاده ایدیله‌مه منک باشیلیجه سیلری موقعیلرینک او زاقلغی، بویله اولماسه بیله وسائل‌نقلیه‌نک فقدانی، اک صوکره محابی - ۴۹

استراحت و امنیتی احضار ایده جئ تأسیساتک بولنامسی در. حالاً مملکتمنز قاپلیجه لرینک تشكیلاتی نامام ایسه ده بونلر ترقی يولنه کیرمشلدور. مع هذا دیکر منابع حاره - بونلر ایچوندە بعضیلری چوق مشهوردر. هر شبدن محروم برحالدهدر: نقلیات، خسته لرک التیجاسی ایچون اولر، آشخانه و سازه.

بورالرده استحمام ایچون کلنلرک زحمتلى برسیاحتدىن صوکره چادیرلر قورمك، يئەجىنى برابر كتىرملرى ایحاب ايلر. اهالىنک صحىت و نظافتىله برابر منافع اقتصادىيە اقتطافى خىمتىدە حکومت و بلدىيەلرک بوصولرک محلى جزئى فائده لرېنى تشمىيل اىتملى شایان ئىنى در.

*
* *

كتابيات - . میاه معدنیه من حقندە خصوصى تبعنامەلرە تصادف ایده مدم . يالكىز محمد ضيا بىك بروسى دن قونىيە سیاحت آدىلى كوزل برازىندا بروسى قاپلیجه لرى حقندە تارىخى معلوماتىله صولرك او صاف كيمىويە و دوايىلرلى حقندە ایضاھات ويرلىكىدە در . (صولرك تخليلات را بورلىدە وارددر .)

مقدما نشرىته همت اولنان ولايات سالنامەلرینه محلى میاه معدنیه حقندە مختصر معلومات درج ايدىلشدەر . فقط بونلر بىر فى تدقىق مھصولى اولمقدن چوق او زاق، بنا بىرین شایان احتاج دكادر .

برقاچ جزء نشراولنان ولايات جوغرافي، صحى اجتماعىلرندە بوبابىدە معلومات موجوددر . فقط مملکتمنزدە معدن صوپى تجارتى ويرلى معدن صولرى حقندە جدى و فائدهلى تبعاعى شرقىدە غابت فعال تجارتى، اقتصادى روللر اىفا ايدن استانبول فرانسز تجارت او طەستك آيلق (شرق تجارت جموعەسى) طرقىدن يايىلمىش مذكور جموعەنك يىكىرى دىرىنجى سنه سنك ۲۸۲ نومرسى معدن صولرى عنوانى آلتىدە بوبىخە حصر اىتمىشدر .

*
* *

معدن صولرى عنوانى آلتىدە قىر ارضىن نىغان ايدن خصوصى علم منافع الاعضائى (فيزيولوژىك) او صافه مالك بوتون صولر قىد اولنور . بناه علية بوصولر خسته آدملىر دوا مقامىدە قابل تطبقىدر . بعض منبعلرک تأثير و او صاف شفائيسى اسکىدىن بىرى معلوم ايدى ؟ فقط او زون مدت معدنی صولرك بواوصافى ایضاھ اىتك يولى يولنه مدى ؟ تخليل كيمىوى بوصولر ایچوندە كى معجزە وى اسرارى ظاهرە چىقاردى ؟ دەها صوکرا كيميانك

ترقیسیله شیمی دی یه قدر مجھول قالان بوصولردە کی پره نسیدپلر کشف او لندى ؟ بنا برین بو معلومات سایه سندە هر خستە لغە کوره بوصولدن برى اتخارب او لئور .

*
* *

بوصولك ترکیب و محتواات معدنیه سی اعتبار ياه تصنیفندن اول نیغانلری حقنده براز فیزیک معلومات ویرمک موافقدر :

میاه حاره Source termale ؟ اولا سخوتى نقطە نظرندن : عادى درجه حرارتىه معدنی صولر ؟ عادى درجه حرارتىه فوقىدە معدنی صولر اولمۇ اوزدە ایکى يه آیريلور . بىز بونلردن يالكىز سفرە لرده ایچېلنىڭرە معدن صوپى دىرز . آنادولودە بوقبىل صولرە عمومىتە آجى صو، ایچىمە، ایچەمە جە اسىمى ویريلور . چونكە عاىي صودن طعمى نسبە فرقلى دىر .

محلنده صیحاق ایکىن استحمام ایدىللىرە ایلمىجە دىنور ؟ شايد ایلمىجە لر اوزرىنە حمام و بنالر ياللىش ايسە قاپلىجە دىنور . آنادولودە بومئللو صیحاق ھېبعىلرە كوبالولىمىز چرمۇك آدېنى ويردىلر .

منابع حارەنك رەزىملەری بوتۇن مرسام مەتىجه مەنتظم اولمۇلە عادى صولردن فرق او لئورلر . بوصولر، هر كون ایچىدىكىمىز صوووق، طوزلىلىنى آز صولرە نظرآ غیر طبىيى بىر حال خىرض ايدىر .

میاه حارەنك ظھورى خصوصىلە Disloqué او لمىش منطقەلر و يالندفاعات بىر كانىيە ايلە افقىتى زائل ارلەرق آلت اوست او لمىش نواحى ايلە مترافق در ؟ على العاده معن چاتلاقلەلر نەما يىتىدە چىقار ؟ اكثىر با بونوع يارىقىلە (انشقاقات) مناسبىتدار بولئور . حال سكۈنتىدە كۆزىكىن بىر كانلرك كۆكۈرتلى، طوزلى صىچىق صولرە مالك او لەقلەرى مەلۇمەز . بىر حال كەنەزك داخلى قىسم آتشىنى ايلە سىطح ارضك اشتراكىنە دليلدەر . اندفاعات او لاما سە بىلە چاتلاقلەر آرە سىندەن قىر ارضە صىزان صولر او رادە تىمس ايتىدكلىرى لاو و ساڭر مواد مذابه ايلە تىمس و يابونلرك او زىرنىدە طوپلانان غېرقابىل تفودى صو طبىقەسى بالواسطە متائىر او لە جىغىنەن سطح ارضە چىقدقلىرنىدە آلدەلىرى حرارتى قىسماً مەحافظە ايدىلر .

بونكالە بىرابر ارضك سىخوتى هر 33° مىترە درىنلەكە ايندەجە، حرارتىك (1°) تزايد ايتىدىكى دە مېبتىت بىركىفيتىدە ؟ بطن ارضك غايىت درىن يېلىزىن كەن صولرك دە صىحاق او لمى طبىعىدەر . [۱]

مع مافیه بوکون بو میاه حاره نک ارضک دریند کنه ایند کجه آرتان حرارت طبیعیه ایله اندفاع مخصوصی اولدینگنی تفریق ، آردده کی منابتک صحبتی تحقیق کوچدر ؟ فقط حرکت و تزلزلات ارضیه ایلاصویک چیقدینی چاتلاق خطک (Faille) اینه و چیقمه‌ی تیجه‌ی منبعک حرارتی ده یوکسالدیکی ویا آچالدینی واقعدر : نته کیم ؛ ۱۹۶۰ ده Bagnères - De bigore منبعلری صووودی ؟ بالعکس ۱۷۵۵ حرکت ارضی متعاقب رهه منبعی (لوشون ده) حرارتی 8° درجه‌دن 0° چیقدی . شمدی به قدر معلوم اولان اک‌صیحاق صو منبعلری مکسیقاده آغواس دولا بهتری شهرا 97° ، جزایرده حمام مسکوتین 95° شودره غ (اوودنی) 81° ، قازلسباد 75° ، ویسبادن 70° ؛ بوربون لهبون $58^{\circ} - 75^{\circ}$ بهه مس 56° قوتورد 55° ؛ بارز 45° در .

بو صیحاق صولر اولدیچه بوکسک حرارتی حسیله لاولرک بخار حالتکی ترکیباتی ویا آره لرنده جریان ایتدیکی طبقات صحوریه نک جواهر معدنیه‌سی محل وظیفه‌سی کوزه رک تحلیل و استصحاب ایدر . بناءً علیه بو صولر ترکیبات کیمیویه نقطه نظر ندن مختلفدرلر . دیقور (L. hm) معدنی صولره دائر یازدینی شایان دقت بر تبعنامه‌سنده بو صولری ترکیبات کیمیویه‌لری اساسه مستندآ روجه آتی منطقی بر صورتده تصیف ایتمشدرا « حامضی غازلی یاخود قاربو غازوز صولر : Saint - galmier » بو صولر اندفاعات جدیده صحنه‌ی اولان محلله ده بو اورلر ؛ قارپات ، آپه‌نین ، اوودنی کوکو دتلی صولر : سولفورد سودیک ، سولفورد قالسیک قلورلی صولر : ۱. قلوره سودیک (شانل کوییون) ۲. قلوره سودیک بی قاربوناته (لابوربول) la Bourboule ، قلور سودیک سولفاته ، قلوره سودیک سولفورد (اوییاژ) Oriage

مضاعف قاربونلی صولر (قلوی) : بی قاربوناته سودیک Spa ، Vals ، Vichy . مضاعف قاربوناته قالسیک Saint - galmier . مخلط مضاعف قاربونلی Montdor . بی قاربوناته قلوره Royat بی قاربوناته سولفورد قلور رووره (شانل کوییون chatel-guyon) بو صولرده حاکم اولان سودک فضله‌ی اتفی در .

[۱] پارسی ده غره‌نهل بورغو قویویسنک صویی (2548° م) 28° ؛ ژه‌نیس داغی توشه‌ی دوروغنک 1079° متره آشاغیسته ($28,0^{\circ}$ م) 28° ؛ سن غوتار مرکزنده (1079° م) $30,8^{\circ}$ در . مون بلان آلتنده آجیله‌ی بق بر تونلک درجه حرارتی (50°) ودها فضله اوله‌جنی حساب اولونمشده

کبیری صولر : سولفات سودیک و مسیل اولهرق قوللایلان سولفات دومانیه زی (Sedlitz) سولفات قالسیک (بانیه ردوبی غور)

بو طوزلی صولردە منحل املاح چوق مقداردددر :

قلوروو دوسودیوم (عادی طوز) ، سولفات دوشو ، دوسود ، دومانیه زی (اوکسوی) چلیکلی دمیرلی صولر : (اوره ززا ، بوغ Pouques ویشی ، شاهل کوییون) بوصولر دمیر طوزلری احتوا ایدر .

بونلردن ماعدا کلسی صولر واردز : حاض قاربونی حیله قاربونات دوشوی احتوا ایدر . بوغاز سربستجه هوایه انتشار ایدنجه کلس ترسب ایدر ؟ بو صولرک ایچنده بولنان موادک اوزری کلس ایله اورتولور :

جزایرده حمام مسکوتین ایله مملکتەمزدە بلکه دنیانک اک مشهور بر عجیبە ارضیه سی اولهرق حرض وجود ایدن پاموق قلعە تراوه رەنلری (ازمیر جوارنده) بو جملەندەر : ۱۰۰ م ارتفاع ، ۲ ک . م کنیشلک دە شلالەلر .

برکانی منطقەلرده سیاپسلی فنبعلر واردز :

یرلى معدن صولرى - . معدن صولریمزى طبی خواص و کیمیوی ترکیلرینه كورە تصنیف ایتمک بحث و صلاحیتمنز خا جى : ر. ذاتاً شمدیلک امکانسادر . يالکنر مملکتەمزدە اک مشهور و مستعمل معدن صولریمزك چىقدقلرى محللر ایله عمومى اوصادى حتنىدە معلومات و برمه چالىشە جغز :

مملکتەمزك يکاهه موقف حارى ايزهيت كور فزى ساخلىنده (آدارلرک قارشىسىنده) قورى - يالوادر .

يالوا كويلىرى برقاج کيلومتره مساافەدە اولدىغىنەن بو نامە ياد اولنۇر . يرلىلر بورا ياداغ حمامى دىرلىر .

بو حماملىك مؤسىي و مدیرى دوقتور Z . F . Siotis . اسىمندە بر رومك [۲] ويردىكى تفصىيلاتى ترجمە عرض ايدىيورم :

بو حماملىك پيتيا Pytilia و پيتىا نامىلە پك اسىكىدن بىر معلوم در

[۲] بو متىشت ، غيور روم ؛ مملکتەمزدە پك اسىكىدن بىر بو ايشلرلە سورەكلى ، عزمكا پر صورتىدە اوغراشمىش ، بو يوزدن پك چوق ثروت ادخارىنە موفق اولىشدەر . سرقۇمك ايو پك اوغلى - كوچوك پارمۇق قابودە بو قبىل يائىولرى معروفدر . متشېتلەيمزە عبرت و غىرت !

بو حماملره، اساساً بورالي اولان ايپراطور قوسطانتين و آنهسي نلهن طرفتن خلقه رغبت
ایتديرلشدر. قوسطانتين مضطرب اولديني روماتيزمه و برجلد خسته‌اند ايجون بو صولر
آبي کلديکندن منتظماً بو حماملره دوام ايديبوردي. بو حشمتمناب مشترينك پيله پيتيا
حماملرينه صيق صيق دوامي بيزانس صنوف خواصي (آريستوغرات) آره‌ستنده موده
حالى آلدى. ژوستينين؟ صولرى طوبلامق، جدوللر آچق خصوصىنده بو يوك مسامعى
صرف ايتدى؟ حق Procop بو ايپراطوده عائى مداحده آيام-و فيهـنـك اـشـامـى يـانـتـدـه
بو مهم ماڭىدە ذكر ايديبور. ايپراطورىچە ته او دورا بو يكى تأسيساتك رىسم كشادى
ايجون ۳۰۰،۰۰۰ كىشىلەك معنتىلە بورا يه كىشىدر: [۲۴]

صلیبیون دورنده بوتون بیتزا حوالیسی تخریب ایدل دیکنندن پیتزا حماملرینگ ده برچوق عصر انسانسته بولوند قلری یرلر او نو تولدی . جتی او نک حقیقی یری بیله بیلمیور . بو حماملری آجان سلطان محمود ک هکیمی Milingen در . والدہ سلطانی تداوی ایچون بورایه کوندردی . او زمان او رمان قلع ایدل دی ، ژوستینین تأسیساتی خرابه لرنده بعض حماملر وجوده کتیرلدی . وسائل نقلیه نک مشکلاتنه رغمماً استانبولک کیار خلقی اوروپا صولرینه کیتمک مساعده منع ایدلش ایکن سریع تداوی ضمته زمان ووسائلک مفقودیته رغمماً ایلک بهارده قوری - یالوایه کلیر لردی .

۱۹۸۱ ده حکومت بو منبعلری برانزو نامنده بر فرانسیزه کیرالادنی؟ بو آدم صولری زمانک جمعیت طیه شاهانه سنده تدقیق ایتدیره رک بلک او غلی سوسیه نه سف علاقه دار ایتدی. ۱۹۱۰ ده بر اوستریا شرکته ویرلدی. بو شرکت کنیش بر حمام مؤسسه سی، مسافر خانه لر، منفرد شاله لر یا بدیردی اور مانه، قوری و یالوا یه ایکی جاده آچدیردی. قوری ده بو یوک بر اوتل غازینو، یازین آچیلاجق دکز حماملری انسانه باش لادی. حربدن اول بوراده خسته اقلمری تداوی ایده جک خصوصی بر مؤسسه طبیه وجوده کتیرمک متصور دی: بخار ماء دوشلری، فسقیه لی بانیولر، الکتریق تطیقانی والحاصل او روپانک بو قیل تأسیساتنده کی مکملیته رقابت ایده جک بر حاله افراغ ایدیله جکدی؟ بو صورتله خارجه کتیرمک زحمتندن، پاره طرفندن مستغنى قاله جقدق.

[۳] یونان تاریخ و ملتاتک مبالغه سنه بوراده ده تصادف ایدیورز . بو مقداره قولایجه ایکی صفر فضلە قولنلديغنى محقق كورملىدر .

صولر چوق صیحاق در ۶۳ - ۶۸ تحول ایدر.

فرانسہ دہ Neris آوستربیادہ Gartigner مشاہدہ. قوتی رادیو آفیو خاصہ سو واردہ.

بو صولرک ایجندہ متوفق بر پرسیب یوقدر. احتوا ایتدیکی معدنک مجموعی.

۱,۰۴۴۵۷ در.

۰,۰۰۱۶

ایدر روژن سولفورہ

۰,۴۶۷

سولفات دوقالسیوم

۰,۶۱۳

« سودیوم

۰,۱۴۲

قلورردو قالسیوم

۰,۰۰۰۶

بی قاربونات دوفر

۰,۰۰۰۰

اسید - الیسلیک

شایان ذ کر مهم مواد بونلدر.

بوموادک الماعصاب، آغزیلی روماتیزم، ضعف اعصاب سطحی بعض جلد خسته لفڑینہ.

(حد اکن، ما، کفکی یوز تخریشانی) چوق مؤثر اولدینی تائین اولنیور.

عمومیتہ بو صولر جلد ایچون چوق نافعدر. خصوصیله جلدہ قدیفہ کی یوموشائق.

طرافت بخش ایتدیکندن بالخاصہ قادر نلر جه چوق مقبول و مرغوبدر.

دیکر لری کله جک نسخہ ذ کر ایدہ جکن. ۱۳ - ۹ - ۴۰ ص. شرف

«ابن خلدون» ده اجتماعیات

- ما بعد -

- ۶ -

عصری مورخلرک نتیجہ تدقیقاته نظر آقرن و سطادہ کی آورو پا حکوماتی مؤسسلرینک تأسیس ایتدکاری حرbi و عسکری تشکیلات ایله مترافق نفوذلرینک محافظہ سنی نقطہ نظر ندن ابن خلدونک «فائح» لره توجیہ ایتدیکی تدبیر لر جدا تدقیق و مطالعیه شایاندر. دیبورکہ: «یکی بر-لالہ نک طرفدار لری، یعنی بوسلا لای تأسیس ایدن واونک محافظہ سنی چالیشان مظفر بزمیت، مملکتک اطرافنه طاغیتمالی، و هر ولايتده یکی قلعه لری